

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2021 No. 77

**Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli
Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021**

RHAN 3

Y gofynion o ran cnydau

Cynllunio'r modd y taenir gwartaith nitrogen

6.—(1) Rhaid i feddiannydd daliad sy'n bwriadu taenu gwartaith nitrogen—

- (a) cyfrifo faint o nitrogen yn y pridd sy'n debyg o fod ar gael i'r cnwd ei amsugno yn ystod y tymor tyfu (“y cyflenwad nitrogen yn y pridd”),
- (b) cyfrifo'r maint optimwm o nitrogen y dylid ei daenu ar y cnwd, gan gymryd i ystyriaeth y maint o nitrogen sydd ar gael o'r cyflenwad nitrogen yn y pridd, ac
- (c) llunio cynllun ar gyfer taenu gwartaith nitrogen ar gyfer y tymor tyfu hwnnw.

(2) Yn achos unrhyw gnwd nad yw'n laswelltir parhaol, rhaid i'r meddiannydd gydymffurfio â pharagraff (1) cyn taenu unrhyw wrtaith nitrogen am y tro cyntaf er mwyn gwarteithio cnwd sydd wedi ei blannu neu y bwriedir ei blannu.

(3) Yn achos glaswelltir parhaol, rhaid i'r meddiannydd gydymffurfio â pharagraff (1) bob blwyddyn sy'n dechrau ar 1 Ionawr cyn taenu gwartaith nitrogen am y tro cyntaf.

(4) Rhaid i'r cynllun fod ar ffurf barhaol.

(5) Rhaid i'r cynllun gofnodi—

- (a) cyfeirnod neu enw'r cae perthnasol,
- (b) y rhan o'r cae a blannwyd neu y bwriedir ei phlannu, ac
- (c) y math o gnwd.

(6) Yn achos y rhan a blannwyd neu y bwriedir ei phlannu, rhaid i'r cynllun gofnodi—

- (a) y math o bridd,
- (b) y cnwd blaenorol (ac os porfa oedd y cnwd blaenorol, a reolid y borfa drwy ei thorri ynteu ei phori),
- (c) y cyflenwad nitrogen yn y pridd wedi ei gyfrifo'n unol â pharagraff (1) a'r dull a ddefnyddiwyd i gyrraedd y ffigur hwn,
- (d) y mis y rhagwelir y caiff y cnwd ei blannu,
- (e) maint y cynnyrch a ddisgwyllir (os yw'n gnwd â'r), ac
- (f) y maint optimwm o nitrogen y dylid ei daenu ar y cnwd gan gymryd i ystyriaeth y maint o nitrogen sydd ar gael o'r cyflenwad nitrogen yn y pridd.

Yr wybodaeth ychwanegol sydd i'w chofnodi yn ystod y flwyddyn

7.—(1) Cyn taenu tail organig, rhaid i'r meddiannydd, ar bob achlysur, gyfrifo maint y nitrogen o'r tail hwnnw sy'n debygol o fod ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo.

(2) Rhaid i'r meddiannydd, cyn taenu, gofnodi—

- (a) y rhan y taenir y tail organig arni,
- (b) y maint o dail organig sydd i'w daenu,
- (c) y dyddiad arfaethedig ar gyfer taenu (y mis),
- (d) y math o dail organig,
- (e) cyfanswm y nitrogen sydd ynddo, ac
- (f) cyfanswm y nitrogen sy'n debygol o fod ar gael, o'r tail organig y bwriedir ei daenu, i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo.

(3) Cyn taenu gwrtaiith nitrogen, rhaid i'r meddiannydd gofnodi—

- (a) y maint sydd ei angen, a
- (b) y dyddiad arfaethedig ar gyfer taenu (y mis).

Cyfanswm y nitrogen sydd i'w daenu ar ddaliad

8. Ni waeth beth fo'r ffigur yn y cynllun, rhaid i feddiannydd sicrhau na fydd cyfanswm—

- (a) y nitrogen o wrtaiith nitrogen a weithgynhyrchwyd, a
- (b) y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail organig yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo, a gyfrifir yn unol â rheoliad 9,

yn fwy yn ystod unrhyw gyfnod o 12 mis na'r terfynau a bennir yn rheoliad 10.

Cyfrifo maint y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno o dail organig

9.—(1) Rhaid i'r meddiannydd gadarnhau cyfanswm y nitrogen mewn tail da byw, at ddibenion rheoliad 8, drwy—

- (a) defnyddio'r tabl yn Rhan 1 o Atodlen 3, neu
- (b) samplu a dadansoddi yn unol â Rhan 2 o Atodlen 3.

(2) Unwaith y bydd cyfanswm y nitrogen mewn tail da byw wedi ei ganfod, rhagdybir y canrannau canlynol er mwyn cadarnhau maint y nitrogen yn y tail da byw sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo.

Y ganran sydd ar gael

<i>Math o dail da byw</i>	<i>Maint y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo</i>
Slyri gwartheg	40 %
Slyri moch	50 %
Tail dofednod	30 %
Tail da byw eraill	10 %

(3) Mewn perthynas â phob tail organig arall, rhaid i'r meddiannydd gadarnhau cyfanswm y nitrogen sydd ar gael i'r cnwd ei amsugno yn y tymor tyfu y'i taenir ynddo, at ddibenion rheoliad 8—

- (a) drwy gyfeirio at ddadansoddiadau technegol a ddarperir gan y cyflenwr,

(b) i'r graddau nad oes gwybodaeth o'r fath ar gael, drwy gyfeirio at y gwerthoedd a roddir yn y Canllawiau Rheoli Maethynnau (RB 209)(1), neu

(c) drwy samplu a dadansoddi yn unol â Rhan 2 o Atodlen 3.

Terfynau nitrogen uchaf fesul cnwd

10. Cyfanswm y nitrogen y caniateir ei daenu ar unrhyw gnwd a restrir yn y golofn gyntaf isod yw'r ffigur a roddir yn yr ail golofn isod, wedi ei addasu yn unol â'r nodiadau i'r tabl, ac wedi ei luosi â chyfanswm yr arwynebedd, mewn hectarau, o'r cnwd hwnnw a heuwyd ar y daliad.

Uchafsymiau nitrogen

<i>Cnwd</i>	<i>Maint y nitrogen a ganiateir (kg)^(a)</i>	<i>Cynnyrch safonol (tunnell/ha)</i>
Merllys	150	dd/g
Gwenith a heuir yn yr hydref neu'r gaeaf cynnar	220 ^{(b)(c)(d)}	8.0
Betys (coch)	350	dd/g
Ysgewyll Brwsel	350	dd/g
Bresych	350	dd/g
Calabrese	350	dd/g
Blodfresych	350	dd/g
Moron	150	dd/g
Seleri	250	dd/g
Courgettes	250	dd/g
Corffa	250	dd/g
Ffa maes	0	dd/g
Indrawn porthi	150	dd/g
Porfa	300 ^(f)	dd/g
Cennin	350	dd/g
Letys	250	dd/g

(a) Caniateir 80 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer pob cnwd a dyfir mewn caeau os dodwyd gwellt neu slwtsh papur ar y cnwd presennol neu'r cnwd blaenorol.

(b) Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol ar gaeau sydd â phridd tenau (ac eithrio priddoedd tenau sy'n gorwedd ar dywodfaen).

(c) Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol am bob tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.

(d) Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer rhywogaethau o wenith melino.

(e) Mae hyn yn cynnwys unrhyw nitrogen a ddodir fel esemptiad o'r cyfnod gwaharddedig ar gyfer gwrtaith nitrogen a weithgynhyrwyd. Ceir cynyddu'r maint a ganiateir hyd at 30 kg yr hectar am bob hanner tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.

(f) Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer porfa a dorrrir deirgwaith, o leiaf, bob blwyddyn.

(1) <https://ahdb.org.uk/RB209>. Gellir cael copi oddi wrth y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth.

<i>Cnwd</i>	<i>Maint y nitrogen a ganiateir (kg)^(a)</i>	<i>Cynnyrch safonol (tunnell/ha)</i>
Winwns	250	dd/g
Pannas	250	dd/g
Pys	0	dd/g
Tatws	270	dd/g
Radis	150	dd/g
Ffa dringo	250	dd/g
Gwenith a heuir yn y gwanwyn	180 ^{(c)(d)}	7.0
Haidd y gwanwyn	150 ^(c)	5.5
Betys siwgrSwêds	120	dd/g
India-corn	250	dd/g
Maip	250	dd/g
Haidd y gaeaf	180 ^{(b)(c)}	6.5
Rêp had olew y gaeaf	250 ^(e)	3.5

- (a) Caniateir 80 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer pob cnwd a dyfir mewn caeau os dodwyd gwellt neu slwtsh papur ar y cnwd presennol neu'r cnwd blaenorol.
- (b) Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol ar gaeau sydd â phridd tenau (ac eithrio priddoedd tenau sy'n gorwedd ar dywodfaen).
- (c) Caniateir 20 kg yr hectar yn ychwanegol am bob tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.
- (d) Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer rhywogaethau o wenith melino.
- (e) Mae hyn yn cynnwys unrhyw nitrogen a ddodir fel esemptiad o'r cyfnod gwaharddedig ar gyfer gwrtaith nitrogen a weithgynhyrchwyd. Ceir cynyddu'r maint a ganiateir hyd at 30 kg yr hectar am bob hanner tunnell y mae'r cynnyrch disgwylidig yn uwch na'r cynnyrch safonol.
- (f) Caniateir 40 kg yr hectar yn ychwanegol ar gyfer porfa a dorrir deirgwaith, o leiaf, bob blwyddyn.